Säteilyturvakeskus

18.2.2025

STUK 3/0000/2025
[Kirjoita teksti tähän]

Eduskunta
Talousvaliokunta
tav@eduskunta.fi

HE 213/2024 vp

Säteilyturvakeskuksen lausunto talousvaliokunnalle hallituksen esityksestä eduskunnalle EU:n yleisen tuoteturvallisuusasetuksen täydentämistä koskevaksi lainsäädännöksi ja laiksi kulutuspalvelujen turvallisuudesta

Talousvaliokunta on pyytänyt Säteilyturvakeskukselta (STUK) lausuntoa hallituksen esityksestä eduskunnalle EU:n yleisen tuoteturvallisuusasetuksen täydentämistä koskevaksi lainsäädännöksi ja laiksi kulutuspalvelujen turvallisuudesta (HE 213/2024 vp). Säteilyturvakeskus kunnioittavasti esittää lausuntonaan seuraavaa:

Kuluttajatuotteet

Säteilyturvakeskus tekee tuoteturvallisuusvalvontaa säteilyyn liittyvien ominaisuuksien osalta säteilylain (859/2018) perusteella. Ehdotetun lain 4 §:n 3 momentin perusteella STUK toimisi markkinavalvontaviranomaisena, mutta ei valvoisi yleisen tuoteturvallisuusasetuksen yleisiä turvallisuusvaatimuksia, vaan valvonta kohdistuisi edelleen vain säteilyominaisuuksien valvontaan. Ehdotus on kannatettava, sillä STUKilla ei ole kompetenssia arvioida tuotteiden turvallisuutta erityisosaamisaluettaan laajemmin, eikä tämä ole myöskään tarkoituksenmukaista. Esimerkiksi markkinavalvonnan toimivaltuuksien osalta on kuitenkin tarpeen, että STUKilla on yleiseen tuoteturvallisuusasetukseen liittyvät valvontatoimivaltuudet, kuten on ehdotettu.

Kuluttajapalvelut

STUK valvoo kulutuspalveluita, joissa käytetään säteilyä. Tällaisia ovat esimerkiksi tietyt kauneudenhoidon palvelut.

Ehdotetun lain 2 §:ää olisi tulkittava siten, että säteilylakia sovelletaan siltä osin kuin siellä edellytetään parempaa turvallisuuden tasoa kuin nyt ehdotetussa.

STUK kiinnittää huomiota siihen, että eri säädösten asettamien turvallisuustasojen vertailu ei välttämättä ole kovin suoraviivaista, velvoitteet voivat olla myös hyvin erityyppisiä. Esimerkiksi säteilylaissa ei edellytetä kauneudenhoitopalveluissa tehtävän riskienarviota, kuten nyt ehdotetun lain 6 §:ssä, säteilylaissa sen sijaan on esimerkiksi vaatimuksia käytettävän säteilyn voimakkuuksista.

STUK kiinnittää huomiota myös siihen, että laista puuttuu nykyisin voimassa olevan lain 18 §:ää vastaava sääntely, jonka mukaan toiminnanharjoittajan velvollisuuksia (tietyin poikkeuksin) sekä valvontatoimivaltuuksia ja oikeuksia sovelletaan myös silloin, kun viranomainen valvoo kuluttajapalvelujen turvallisuutta, jollei muussa lainsäädännössä ole säännöksiä, jolla päästään vähintään samaan turvallisuustasoon. Valvontatoimivaltuus on nyt ehdotetun lain 11 §:n nojalla osoitettu yksinomaan Tukesille. Vaikuttaa siltä, että oikeustilan muutosta ei ole hallituksen esityksessä perusteltu eikä sen vaikutuksia ole arvioitu.

STUK pitää tärkeänä, että kulutuspalveluiden valvonnassa sillä olisi jatkossakin käytettävissään vastaavat tietyt yleiset palveluja koskevat vaatimukset sekä valvontaoikeudet toissijaisena säteilylain valvontaoikeuksiin nähden. Sääntelyn muuttumisen myötä myös uudet valvonnan keinot, joita ei ole säteilylaissa, eivät olisi STUKin käytettävissä (esim. 15 §: oikeus palvelun käyttöön).

Sääntelyn muuttumisella on vaikutusta myös viranomaisvalvonnan käytännön toteutukseen. Kauneudenhoitopalvelujen esimerkissä STUKilla ei vaikuttaisi jatkossa olevan oikeutta pyytää palvelussa mahdollisesti edellytettävää riskienarviointia nähtäväkseen, Tukesilla vastaavasti ei välttämättä ole asiantuntemusta ottaa kantaa siihen, miten palvelun säteilyriskit on arvioitu ja hallittu. Asiaa olisi todennäköisesti selvitettävä kahden viranomaisen voimin. Samoin, jos kauneudenhoidon palvelua olisi käytettävä viranomaisvalvonnallisessa tarkoituksessa, asia olisi siirrettävä sitä varten Tukesille.

Johtaja Markku Kivioja

Yksikön päällikkö Ville Haataja

Asiakirja on laadittu ja allekirjoitettu sähköisesti.
Dokumentet har gjorts upp och undertecknats elektroniskt.
This document has been digitally prepared and signed.

Johtaja Markku Kivioja
Ratkaistu 18.2.2025

Yksikön päällikkö Ville Haataja
Esitelty 18.2.2025

STUK
SÄTEILYTURVAKESKUS
STRÅLSÄKERHETSCENTRALEN
RADIATION AND NUCLEAR SAFETY AUTHORITY

Osoite | Adress | Jokiniemenkuja 1, 01370 Vantaa | Ånäsgränden 1, 01370 Vanda
Address | Jokiniemenkuja 1, 01370 Vantaa, FINLAND
Puh. | Tfn. | Tel. | (09) 759 881, +358 9 759 881 | www.stuk.fi